

Γράφει η **Μαρία Μπικάκη**

Από την προηγούμενη Κυριακή, που ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε κλείσιμο των τραπεζών, επιβολή ελέγχων κίνησης κεφαλαίων και περιορισμό του ορίου αναλήψεων, έχουμε αλλαγή σελίδας στη λειτουργία της οικονομίας της χώρας.

Η απόφαση επιβλήθηκε από την ΕΚΤ ως κατάληξη μιας πολιτικής που στέρησε σταδιακά τη ρευστότητα στις ελληνικές τράπεζες. Τράπεζες, που παλιότερα κρινόταν ως κερδοφόρες, υγιείς και με μεγαλύτερο ποσοστό εγγυήσεων σε σχέση με τράπεζες του εξωτερικού.

Την Κυριακή με τηλεδιάσκεψη του το Δ.Σ. της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που αποτελείται από τους διοικητές των κεντρικών τραπεζών της ευρωζώνης και το Μάριο Ντράγκι, αποφάσισε να σταματήσει την παροχή ρευστότητας μέσω του ELA (μηχανισμός έκτακτης στήριξης) στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, εξωθώντας σε προδιαγεγραμμένη ασφυξία των ελληνικών τραπεζών. Αφήνουν το όριο ρευστότητας στα επίπεδα των 88,6 δισ. ευρώ που αποδεικνύεται ανεπαρκές για να καλύψει τη ζήτηση, την ίδια ώρα που ο ELA δεσμεύει εγγυήσεις των ελληνικών τραπεζών που παρέχονται σε ομόλογα και τις οποίες απειλεί με κούρεμα και που η ΕΚΤ δεν επιτρέπει το τύπωμα χρήματος από τις κεντρικές τράπεζες των χωρών.

Η απόφαση της ΕΚΤ αποτελεί πολιτική και όχι τεχνοκρατική επιλογή και εντάσσεται στην επιχείρηση ολοκληρωτικού στραγγαλισμού της οικονομίας της χώρας, μέσω και του δημόσιου χρέους, την αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης και τη λεηλασία της δημόσιας περιουσίας.

Ο Γενς Βάιντμαν, πρόεδρος της γερμανικής ομοσπονδιακής τράπεζας (Bundesbank), από καιρό δήλωνε ότι «δεν μπορεί να συνεχίζεται η στήριξη μέσω ELA, όταν οι τράπεζες αγοράζουν συνεχώς το δημόσιο χρέος ενός αδύναμου κράτους, καθώς αυτό θυμίζει έντονα νομισματική χρηματοδότηση».

Η λειτουργία όλων των τραπεζών των χωρών της Ε.Ε. όπως και η νομισματική πολιτική κάθε χώρας καθορίζεται πλέον πλήρως από τους μηχανισμούς της Ε.Ε., που αναπτύσσουν την πολιτική τους με σχετική αυτοτέλεια, αλλά με τον ίδιο σκοπό, τη στήριξη του καπιταλιστικού συστήματος. Αυτή είναι και η λειτουργία του ΕΣΚΤ (Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών) που αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες που σύμφωνα με το καταστατικό τους έχουν σκοπό «τη χάραξη και εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής για τη ζώνη του ευρώ και ούτε η ΕΚΤ ούτε οι εθνικές κεντρικές τράπεζες ούτε κανένα μέλος των οργάνων λήψης αποφάσεων των ιδρυμάτων αυτών δεν μπορεί να ζητεί ή να δέχεται υποδείξεις από οποιαδήποτε κυβέρνηση κράτους μέλους της ΕΕ». Σε αυτά τα πλαίσια ενισχύεται η αυτονομία των κεντρικών τραπεζιτών από τις πολιτικές των εθνικών κυβερνήσεων, δυναμώνει η απευθείας έκφραση και υπαγωγή τους στα συμφέροντα εξυπηρέτησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος και μεγενθύνεται ο ρόλος και η παρέμβαση τους στις πολιτικές εξελίξεις.

Την Κυριακή σε σύνοδο του Συμβουλίου Συστημικής Ευστάθειας με την παρουσία του Γιάννη Βαρουφάκη και της Λούκας Κατσέλη, ως εκπρόσωπου των ελληνικών τραπεζών, ο Στουρνάρας, διοικητής της Τράπεζας Ελλάδας, εισηγήθηκε το κλείσιμο των ελληνικών τραπεζών και τον έλεγχο κεφαλαίων. Στην πραγματικότητα ο τροϊκανός Στουρνάρας προετοίμαζε αυτή την εξέλιξη από καιρό. Πρόσφατες χαρακτηριστικές κινήσεις του: στις 17/6 η ωμή δημόσια παρέμβασή του για να υποδείξει στην κυβέρνηση να δεχτεί συμφωνία με τους δανειστές, στις 19/6 σύσκεψη με τους έλληνες τραπεζίτες και οι δηλώσεις

του περί πτώχευσης, αβεβαιότητας, ανεξέλεγκτων εκροών καταθέσεων. Έτσι, ως αυτοεκπληρούμενη προφητεία προετοιμάσαν από κοινού με όλο το μαύρο μέτωπο κεφαλαίου, Ε.Ε., ΔΝΤ, αστικού πολιτικού συστήματος και συστημικών μέσων τις εξελίξεις.

Με την ελευθερία κίνησης κεφαλαίων τα μεγάλα κεφάλαια ήδη βρίσκονται σε τράπεζες του εξωτερικού, τα μικρότερα αποσύρθηκαν τις προηγούμενες μέρες και πολλές μικροκαταθέσεις κρύφτηκαν σε ντουλάπια. Αποτέλεσμα το τραπεζικό σύστημα, εκτεθειμένο με το κούρεμα ομολόγων, τα κόκκινα δάνεια των μεγάλων επιχειρήσεων και τη γενικότερη πιστωτική του πολιτική, να βρίσκεται στα όρια του, όσον αφορά και τη ρευστότητα. Οι καταθέσεις βρίσκονται στο ύψος περίπου των 120 δισ., οι εκροές το προηγούμενο διάστημα έφταναν στα 200 με 300 εκ. ευρώ τη μέρα και ανάλογα με την ένταση της ειδησεογραφίας και στα 600 εκ. ευρώ. Με την εξαγγελία του κλεισίματος παρά το όριο των 60 ευρώ σε κάθε ανάληψη πολλαπλασιαστικά με τον αριθμό των αναλήψεων το ύψος των εκροών φτάνει τα 300 και πάνω δισ. τη μέρα.

Προς το παρόν δεν έχει πειραχτεί το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων που διαθέτει δεσμευμένο ποσό ύψους ορισμένων δισ. €, ποσό βέβαια που με τον τρόπο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος δεν καλύπτει το σύνολο των καταθέσεων στις τράπεζες, αν γίνουν άμεσα απαιτητές. Και η περίφημη εγγύηση των καταθέσεων από την Ε.Ε., δεν ξέρουμε αν και πως θα λειτουργήσει, αφού φάνηκε ότι στην Κύπρο δεν λειτούργησε, και αφού αν επικυρωθεί θα λειτουργήσει από το 2016 και μετά.

Τη Δευτέρα 6 Ιουλίου ανακοινώθηκε ότι συνεδριάζει ξανά το ΔΣ της ΕΚΤ για τη παροχή ρευστότητας μέσω του ΕΛΑ στις ελληνικές τράπεζες.

Ωστόσο, στο παιχνίδι για τη χειραγώγηση των συνειδήσεων, των οικονομικών και πολιτικών εξελίξεων έχουν μπει όλες οι δυνάμεις του συστήματος. 247 καθηγητές οικονομικών σχολών επισύρουν κινδύνους για απώλεια των καταθέσεων, έλλειψη βασικών καταναλωτικών προϊόντων και πρώτων υλών, μαρασμό του τουρισμού, μαύρη αγορά, υπερπληθωρισμό, μαζικές πτωχεύσεις επιχειρήσεων και εκτόξευση της ανεργίας, καταβάρθρωση των πραγματικών μισθών και συντάξεων, βαθιά ύφεση, οξεία προβλήματα στη δημόσια υγεία και στην άμυνα, κοινωνική αναταραχή.

Οι αμαρτωλοί οίκοι αξιολόγησης Standard & Poor's και Fitch υποβάθμισαν τις ελληνικές συστημικές τράπεζες.

Από μεριάς κυβέρνησης ο Βαρουφάκης κάνει δηλώσεις ότι οι τράπεζες θα ανοίξουν την Τρίτη και δεν υπάρχει περίπτωση για κούρεμα στις καταθέσεις, ενώ ότι με τους δανειστές τους χωρίζει μόνο η βιωσιμότητα του χρέους.

Οι ευθύνες του πολιτικού κατεστημένου και της κυβέρνησης στη διαχείριση της κρίσης. Μια αντικαπιταλιστική αριστερή οπτική

Το μαύρο μέτωπο Ν.Δ, ΠΑΣΟΚ, Ποτάμι έχει βαρύτατες ευθύνες για τα αποτελέσματα της οικονομικής και της τραπεζικής του πολιτικής, αλλά και για το κλίμα τρομοκράτησης, που δημιούργησαν μαζί με τα ΜΜΕ, τη σημερινή κρίση.

Αλλά και η πολιτική της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ ευθύνεται, γιατί τους προηγούμενους μήνες δεν πήρε μέτρα ελέγχου της λειτουργίας των τραπεζών, και αλλαγή του καθεστώτος ιδιοκτησίας τους. Αντιμετώπισε το ρόλο τους ως συμπληρωματικό και όχι ανταγωνιστικό της πολιτικής της, ακριβώς επειδή δεν είχε προσανατολισμό για ριζικές αλλαγές. Άφησε τις τράπεζες να λειτουργούν με τους παλιούς τραπεζίτες, συμβούλους και τρόπο.

Ταυτόχρονα και ενώ έφτασε η κατάσταση σε αυτό το σημείο, η απόφαση της κυβέρνησης να κλείσει τις τράπεζες για 6 μέρες πριν το δημοψήφισμα, ο τρόπος που εξαγγέλθηκε και η μέθοδος εφαρμογής, αποτελούν τραγική επιλογή. Αντικειμενικά ενισχύουν το φόβο και την ανασφάλεια και συντελούν στη

συντηρητικοποίηση των λαϊκών στρωμάτων.

Ο περιορισμός στη φυγή των κεφαλαίων μπορούσε να γίνει με τις τράπεζες ανοικτές για την εξυπηρέτηση της πληρωμής όλων των συντάξεων και των μισθών, των καθημερινών αναγκών των λαϊκών στρωμάτων και την εξυπηρέτηση των εμπορικών συναλλαγών. Η μηχανογραφική προσαρμογή μπορούσε να ολοκληρωθεί το τριήμερο Σάββατο- Κυριακή-Δευτέρα και η εξαγγελία των μέτρων να περιλάμβανε πριν απόλα την εξυπηρέτηση όλων των συνταξιούχων και μισθωτών με την καταβολή όλου του ποσού μισθού ή σύνταξης. Να υπήρχε έγκαιρη μέριμνα για να εξασφαλιστούν τα μετρητά για αυτό και όχι για να δοθούν τα πολλαπλάσια 8 δισ.€ στους δανειστές.

Ο έλεγχος κεφαλαίων δεν προϋποθέτει το κλείσιμο της λειτουργίας, ούτε ισχύει ότι έγινε για την ασφάλεια των εργαζόμενων στις τράπεζες, που άλλωστε αποδείχθηκε πως δεν κινδυνεύει στα καταστήματα που εξυπηρετούν τους συνταξιούχους. Το πλαφόν στις αναλήψεις μπορούσε να λειτουργεί σωρευτικά για όλη τη βδομάδα για να αποφεύγεται η ταλαιπωρία. Ας, μην πιάνει δέος μπροστά στο ιερό τέρας των τραπεζικών θησαυροφυλακίων, όποιον επικαλείται ότι θέλει το καλό του λαού και να κτυπήσει τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα.

Εδώ και καιρό έπρεπε να έχει επιβληθεί έλεγχος στην κίνηση κεφαλαίων, σε αντίθεση με τις επιταγές των ΕΕ, ΕΚΤ. Εδώ και καιρό έπρεπε να έχει αμφισβητηθεί η υπαγωγή της Τράπεζας Ελλάδος στην Ε.Κ.Τ. και το να βρίσκονται οι τράπεζες σε ιδιωτικά χέρια, ενώ οφείλουν την ύπαρξη πια στις κρατικές ενισχύσεις. Οι τραπεζίτες της Alpha Bank, της Πειραιώς και της Eurobank έπαιξαν επικίνδυνα τις προηγούμενες μέρες και συνεχίζουν.

Όπως τονίζει και η ανακοίνωση του NAP για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση για το κλείσιμο των τραπεζών. Μόνη λύση είναι η εθνικοποίηση όλου του τραπεζικού συστήματος, το πέρασμα του σε δημόσια ιδιοκτησία και εργατικό-λαϊκό έλεγχο και η λειτουργία του προς όφελος του λαού. Χρειάζεται άμεσα να επιβληθεί μόνιμος έλεγχος-περιορισμός στην κίνηση των μεγάλων κεφαλαίων και απαγόρευση της φυγής τους στο εξωτερικό. Να προστατευθούν και να αποδίδονται άμεσα συντάξεις, μισθοί, μικρές αποταμιεύσεις των λαϊκών νοικοκυριών.

Συνομειμένη μορφή του άρθρου δημοσιεύθηκε στο ΠΡΙΝ, 4.7.2015